

CASTAÑER, Mita; VICENTE, Joan; BOIX, Gemma (ed.). *Áreas urbanas y movilidad laboral en España*. Girona: Universitat de Girona, 2002. 164 p.

CASTELLAR-GASSOL, J. *Dalí, una vida perversa*. Barcelona: Edicions 1984, 2002. 150 p.

CIRERA, Felip [estudi, edició i notes de Montse Angelats i Pep Vila]. *Avisos o sien reglas sencillas a un principiant cuyner ó cuynera adaptadas á la capacidad dels menos instruits*. Girona: Institut d'Estudis Gironins, 2002. 170 p.

CIURANA, Quim [et al.]. *Problemes d'enginyeria de processos de fabricació: enunciats i resolucions*. Girona: Universitat de Girona, 2002. 223 p.

CLARA I RESPLANDIS, Josep. *Art i guerra civil (1936-1939): l'exemple de Girona*. Girona: Institut d'Estudis Gironins, 2002. 170 p.

CLARA I RESPLANDIS, Josep. *La Primera oposició al franquisme: els grups clandestins a la demarcació de Girona (1939-1950)*. Girona: Cercle d'Estudis Històrics i Socials, 2002. 192 p.

CLIMENT, Fages de. *Lo gayter de la Muga: epigrames*. Brau, 2002. 203 p.

Collectiu de Crítics de cinema de Girona. *Cinema Truffaut: crònica d'un any, 2000-2001*. Girona: Ajuntament de Girona, 2001. 117 p.

CONGOST COLL, Sebastià. *Girona-Lourdes: 1844-2001: la fe d'un poble, una aventura*. Girona: Hospitalitat Mare de Déu de Lourdes, 2002. 186 p.

CORRAL, David. *Societat Alternativa, l'última revolució*. Salt, Societat Alternativa, 2002. 151 p.

estil de vida concret, de fecunda vida ascètica. El Concili de Trento (1563) va aplicar una reforma conciliar que encara va fer més restrictiva la vida de clausura de les religioses, que van haver de renunciar fins i tot a l'ensenyament i a molts altres aspectes de la vida activa. De convents caputxins d'homes n'hi havia al segle XVI a Girona, Figueres i Blanes, i ja al segle XVII, a Olot. El convent de les Caputxines —que Prudenci Bertrana a *El Vagabund* descriu com a «hermètic», «estoig d'unes existències», casa de «rigoroses gelosies»— sofrí diverses penalitats durant la Guerra de Successió, la revolució de setembre de 1808 i la revolució de 1936, vicissituds que Serra analitza acuradament, amb una documentació variada i escollida.

Del protomonestir de Santa Margarida la Reial a Sarrià, Barcelona, en va sorgir la primera fundació a Girona (juny de 1609), València (octubre de 1609), Saragossa (1613), Manresa (1638), etc. Sor Àngela Margarida Serafina Prat, una de les religioses més carismàtiques de la primera generació caputxina, va negociar amb un representant del bisbe Francisco Arévalo la presència d'aquest convent a Girona. El bisbe, pressionat per altres comunitats que no en desitjaven la presència d'una de nova —fins i tot van fer recurs a

Roma—, acabà cedint perquè el consell de la ciutat «determinó admitirla con voluntad muy entera». Per a la fundació gironina s'escolliren cinc religioses exemplaríssimes del monestir de Santa Margarida de Barcelona, que sortiren d'aquesta ciutat el 31 de maig de 1609. Les monges s'ubicaren en una casa situada al «Rech de Galligans», on s'estigueren fins al 1618, data en la qual unes inundacions malmetieren severament els edificis que havien ocupat. Després van passar a unes cases del carrer del Llop, on hi havia inclosa la propietat dels Banys Àrabs, que en 1929 es van exclaustrear per convertir-los en un espai públic. Aquest és un altre tema del llibre ben historiat. En aquests banys les monges rentaven roba litúrgica de diverses parròquies de Girona, feina aquesta que els servia de sosteniment econòmic. En 1637 van adquirir unes cases veïnes darrere la parròquia de Sant Feliu, a la pujada del Rei Martí, estada que ha arribat fins als nostres dies. El 28 de juny de 1637 s'inaugurà la nova església conventual, episodi que recull Jeroni del Real a la seva Crònica.

Aquesta síntesi d'història de les religioses contemplatives a Catalunya i Mallorca arriba en un moment en què les vocacions femenines, més que les masculines, han sofert una gran davallada, factor que posa en perill la conti-

nuitat de moltes cases de religioses, tot un món de vida contemplativa, de llarga tradició a casa nostra. Tal com assenyala el professor Joan Bada, que prologa l'obra, fins i tot per als creients costa d'entendre al segle XXI la tradició ascètica, aquest estil concret de vida religiosa fet amb molts sacrificis i privacions, recolliment i silenci, capítol aquest que ens obliga a pensar, a tots, sobre l'abisme que hi ha entre l'existència de la majoria dels mortals i una vida ritmada per un horari conventual molt austera i mortificada.

Pep Vila

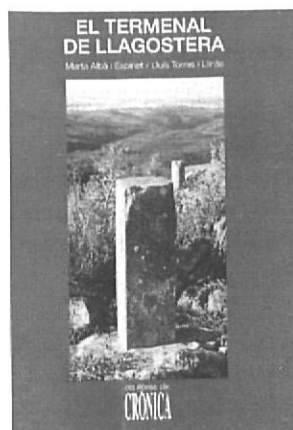
Catàleg de fites termenals

ALBÀ I ESPINET, Marta; TORRES I LUNAS, Haïs.

El terminal de Llagostera

Els llibres de la Crònica. Ajuntament de Llagostera. Llagostera, 2001. 208 pàgines.

«El terminal de Llagostera és el fruit del treball de recerca en dues direccions complementàries. Per una part la investigació en diferents arxius gironins permet localitzar la documentació per explicar els processos de delimitació i fixació del territori. Paral·lelament l'àmbit de recerca es desplaça sobre el territori per localitzar i catalogar les mateixes fites que segles

abans s'esmenten en els documents». Aquesta síntesi que hi ha a la solapa interior del llibre reflecteix fidelment el discurs i la metodologia que s'ha utilitzat en l'obra i que el converteixen en una referència per a recerques similars.

En el llibre comparteix el mateix espai la investigació històrica, realitzada per una professional, i el treball de camp, realitzat per aficionats. Aquesta combinació ha donat com a resultat un treball que està dirigit a un públic potencial molt ampli i divers: als erudits i amants de la història local que coneixeran la resposta a alguns dels interrogants de la construcció de Llagostera i als excursionistes que tenen a la mà una excel·lent guia per conèixer nous punts que mereixen la seva atenció.

Dues persones són les que han portat a terme aquest treball paral·lel i complementari. D'una banda, Marta Albà, arxivera municipal de Llagostera i

llicenciada en història, és qui s'ha encarregat de la recerca en diferents arxius per relatar l'evolució del terme municipal i detectar quins han estat els mecanismes de control al llarg de 1.200 anys. Ha fet una investigació impecable que ha portat com a una de les conclusions que el territori de Llagostera (un terme per altra banda molt extens: 76 Km² de superfície) ha estat pràcticament inalterable durant 700 anys i ha donat una possible resposta a una de les grans llegendes (al costat de la del llac) de Llagostera, la de si tenia mar o no. De l'altra, Lluís Torres, professor de la UdG i enginyer, ha estat l'encarregat de fer realitat el catàleg de les 59 fites termenals que un equip de treball de vuit persones, entre les quals ell mateix, han localitzat en el terme municipal durant pràcticament quatre anys (del 1997 al 2001). Han estat uns exploradors moderns que per mitjà de textos, documents i informacions orals han redescobert, en moltes ocasions, fites que ja havien conquerit el regne de l'oblit. Entre les nombroses informacions que ofereix el catàleg cal destacar la incorporació de la data en què s'ha elaborat la fitxa, la reconstrucció històrica de cada fita, la reproducció d'una fotografia actualitzada i les formes per accedir-hi sobre el terreny. Per mitjà d'aquest catàleg cada lector pot descobrir,

doncs, algun nou indret per visitar: des de l'espectacular Pedra sobre Altre, fins a talaies damunt paisatges espectaculars com la Penya Aguilera, la pedra d'Espoya, el Matxacuca, o l'emblemàtic puig de les Cadiretes.

Dolors Grau i Ferrando

El cinema dels pobres

Roig, Sebastià.

Les generacions del còmic: de la família Ulises al Manga
Flor del Vent.
Barcelona, 2000.
263 pàgines.

A diferència d'altres llibres sobre el tema, que opten per una explicació enciclopèdica o massa centrada en un estudi acadèmic, rigorós però fred, el periodista i escriptor Sebastià Roig (Figueras, 1965), encara aquest assaig amb dues armes principals: la subjectivitat i la ironia. Subjectivitat perquè, alhora que es repassen les interioritats d'aquest «cinema de pobres» des dels temps gloriosos del TBO, amb una sèrie de dades obligades, ens proporciona la carnalitat i les anècdotes d'uns nens que han crescut i responen als noms de Quim Monzó, Terenci Moix, Toni Soler o Quimi Portet, entre una llarga llista d'entrevistats, que s'uneixen als veritables protagonistes, és a dir, als editors, dibuixants i guionis-

tes, com Víctor Mora o Ibáñez, que van fer de Barcelona la capital de la vinyeta de l'Estat, i no només amb el gegant Bruguera, sinó també amb les redaccions caòtiques i a mata-degolla que van possibilitar experiments psicodèlics com *Oriflama* o *Makoki*, que van cristal·litzar en *El vibora* o el supervivent de supervivents, *El Jueves*, reserva ecològica d'allò políticament incorrecte, que resisteix com un gal de còmic les batzegades de la televisió-escombraria i dels manga.

L'autor uneix a les opinions de primera mà una murrieria i una ironia característiques en tota la seva obra. Les anècdotes s'amaneixen amb comentaris sucosos i esmolats que no tan sols interessaran el públic especialitzat, sinó també tots aquells que, en algun moment, van somiar gràcies a aquest art tan menystingut pels estudiosos. I, com a complement, vuit pàgines amb làmines i una sèrie d'adreces electròni-